

บทที่ 5

แนวคิดการแก้ปัญหาและแนวทางการออกแบบ

“หนึ่งเส้นตรงตัดตรงแล้วคงอยู่
ได้เติบโตใหญ่เกิดยาวนานวัน

อยู่คงคู่เคียงกาลที่ผ่านผัน
เส้นตรงนั้นผ่านมาหลายอารมณ

เป็นเส้นตรงเส้นที่มีชีวิต
เป็นเรื่องเล่าความหลังของสังคม

และเบื้องนิมิตสร้างตำนานผสม
อันเพาะบ่มบ่งชี้ทิศที่มา

ก็ร้อยค่าคนเก่าเคยเล่าขาน
เส้นตรงเติบโตผ่านกาลเวลา

แม้อาจอ่านมิอาจอ้างถึงข้างหน้า
และเติบโตล้ำเกินตำแหน่งตำนาน

จากเส้นตรงต่อเป็นร้อยเส้นตั้ง
ภาพคุ้นเคยคล้อยเคลื่อนคือเรือนชาน

ไม่เคยยังหยุดสิ้นสร้างถิ่นฐาน
เส้นตั้งสานเสียดฟ้าเข้ามาแทน

จากแผ่นดินเก่าเมื่อเคยเรือร้าง
ทุกเส้นตั้งเติบโตบนแดนชนแดน

มาเหมือนวางทองเพียงออกเรียงแผ่น
เปรียบก็มั่นเส้นโลหิตชีวิตไทย

ในราตรีรุนแรงหลากแสงสี
เคลื่อนตำนานสืบต่อเนื่องต่อไป

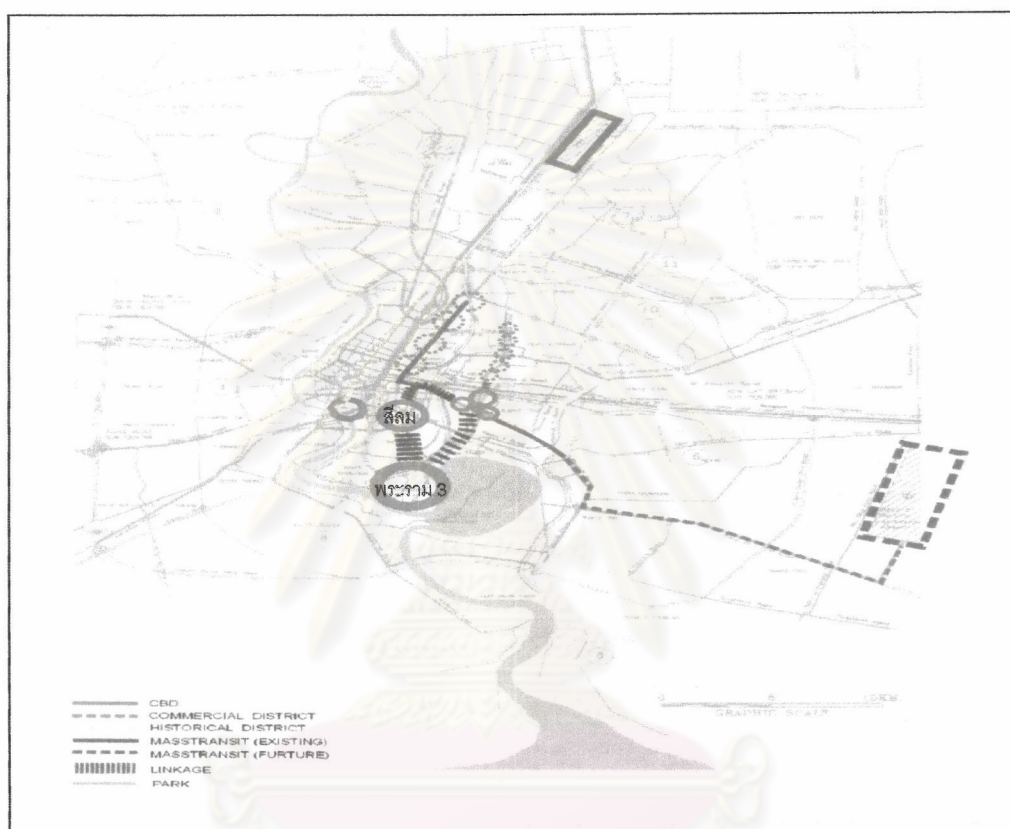
ทิวามไฉนเหมือนเพื่อเคลื่อนไหว
เส้นตรงในนามนี้นามสีลม”

วานิช จรุงกิจอนันต์

“หากคุณเป็นชาวสีลมคนหนึ่ง คุณฝันที่จะเห็นอะไรบนถนนสายนี้บ้าง”

ย่านธุรกิจถนนสีลม จัดเป็นศูนย์กลางธุรกิจ(CBD)เก่าที่มีวิวัฒนาการมายาวนาน มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย และยังคงมีความสำคัญอยู่ในปัจจุบัน เพราะอยู่ในทำเลที่ตั้งใจกลางเมือง เชื่อมโยงกับส่วนต่างๆของเมือง มีการเข้าถึงที่สะดวก จากการศึกษาพบว่าวิถีชีวิตที่ดำเนินอยู่ในสีลมปัจจุบันยังคงเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงมาสู่การเป็นถนนสายธุรกิจอย่างเต็มตัว นั่นแสดงให้เห็นว่า สีลมได้อยู่ในสถานภาพที่อยู่ตัว จากการพัฒนาอย่างเต็มที่ในเชิงธุรกิจแล้ว ประกอบกับเกิดศูนย์กลางธุรกิจ

(CBD) ใหม่ เช่น พระราม 3 ขึ้นมาแทน เพราะโครงสร้างพื้นฐานของสีลมล้ำสมัยไม่สามารถตอบสนองกับเทคโนโลยีที่จะใช้รองรับระบบธุรกิจสมัยใหม่ได้และสีลมมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมลงเรื่อยๆ จากความแออัดและหนาแน่นของทั้งสิ่งก่อสร้าง โครงสร้างรถไฟฟ้าและประชากร ฉะนั้นบทบาทของย่านธุรกิจสีลมในอนาคต จึงควรมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้กลายเป็นจุดอับของการพัฒนาในอนาคต

5.1 วิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่

ในอนาคตสีลมจะเปลี่ยนบทบาทไปจากเดิม กลายเป็นแหล่งศูนย์กลางธุรกิจ (CBD)เก่าที่หยุดการเติบโตแล้ว อันเนื่องมาจากระบบสาธารณูปโภคมูลฐานไม่ได้เตรียมไว้เพื่อรองรับการประกอบธุรกิจในอนาคต การออกแบบพัฒนาพื้นที่ จึงน่าจะเป็นไปในลักษณะของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการใช้สอยพื้นที่บางส่วนเพื่อทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสีลมดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และ เสริมสร้างจุดเด่นบางประการเพื่อเป็นแรงดึงดูดให้คนยังเข้ามาใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นย่านธุรกิจที่น่ารื่นรมย์ มีการพักผ่อนใช้ชีวิตนอกรถอาคารมากขึ้น คงไว้ซึ่งบรรยากาศที่ดีคึกคักของสีลม และยังเป็นตัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างย่านธุรกิจ และย่านใกล้เคียง

5.2 แนวคิดหลักในการออกแบบ

แนวความคิดโดยรวมในการพัฒนาหาวิธีเพื่อปรับปรุง คุณภาพชีวิตของมนุษย์ โดยพิจารณา การประสาน (Integration) และความสัมพันธ์ของระบบพื้นที่โล่ง (open space system) ไม่ว่าจะเป็นสวนสาธารณะ ทางเดินเท้า พื้นที่กึ่งสาธารณะฯลฯ

ในการออกแบบวางผังในเมืองร้อนอย่างประเทศไทย อากาศเป็นปัจจัยหลักที่จะส่งผลถึง การออกแบบ เพราะเป็นจุดสำคัญที่จะทำให้เกิด การใช้พื้นที่นอกอาคาร ดังนั้น การสร้างสรรค์ พื้นที่โล่งรูปแบบต่างๆซึ่งสัมพันธ์กับลักษณะพิเศษ(character)ของเมืองนั้นๆ และสภาพ ภูมิอากาศ โดยตั้งอยู่บนวัตถุประสงค์

- สร้างลำดับความสำคัญของพื้นที่โล่ง (hierarchy of open spaces) และการสร้างความรู้สึกถึงสถานที่(sense of places)นั้นๆ
- เพื่อปรับปรุงมุมมอง และการเชื่อมต่อทางกายภาพ ระหว่างพื้นที่โล่งและสิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชน
- เพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมหลากหลายในพื้นที่ว่างสาธารณะตลอดเวลา
- ส่งเสริมกิจกรรมคนเดินเท้าและความปลอดภัย
- ตอบสนองต่อภูมิอากาศท้องถิ่น และ วัฒนธรรม

หลักการออกแบบ

- พื้นที่โล่งสาธารณะ

การกำหนดให้มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น โดยที่พื้นที่โล่งใหม่นี้ควรตอบสนองกิจกรรมเดิม และส่งเสริมสิ่งแวดล้อม โดยความหลากหลายของพื้นที่โล่งนั้นอาจประสานด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพักผ่อน เป็นพื้นที่รองรับกรณีมีมีงาน ทำให้คนได้ สูดสูดอากาศบริสุทธิ์
- ระบบของพื้นที่สีเขียวและสภาพภูมิอากาศ

ร่มเงา ความเย็น ระบบนิเวศน์
- ระบบการเดินเท้า การเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่

ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างหนาแน่น (node) ลดความจำเป็นในการใช้ยานพาหนะ การหาเส้นทางลัด

5.3 การประสานระบบพื้นที่โล่งที่สับสน

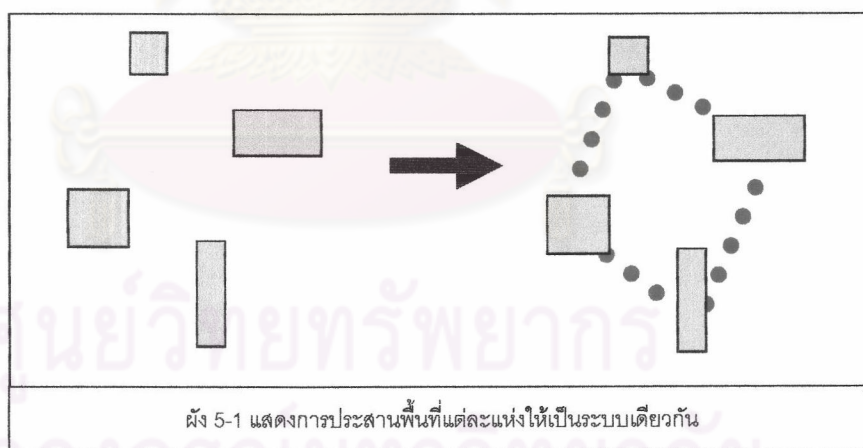
การประสานระบบพื้นที่โล่งนั้น ก็เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่โล่งที่มีอยู่น้อยได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น โดย

- ทำให้พื้นที่เอกชนได้ให้ประโยชน์แก่สาธารณะมากขึ้น
- ทำให้พื้นที่ที่ร้าง หรือใช้เพียงบางเวลา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น
- ทำพื้นที่ ที่ใช้อยู่ นั้น ให้มีสภาพที่เหมาะสมมากขึ้น เพื่อให้คนได้ทำกิจกรรมที่นอกเหนือจากสิ่งที่ทำอยู่ เป็นประจำ

กรอบแนวคิดโดยการวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ของระบบพื้นที่โล่ง ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ กิจกรรม และช่วงเวลา พบว่าสามารถแก้ปัญหา และเพิ่มศักยภาพของระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้โดย

- ประสานพื้นที่

คือการพิจารณาพื้นที่ที่มีการใช้สอย ซึ่งใช้ประโยชน์ไม่ได้เต็มที่ ที่กระจายตัวเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย อยู่ตามจุดต่างๆ ให้สามารถมารวมหรือเชื่อมโยงกันเป็น พื้นที่ที่ต่อเนื่องถึงกันเป็นระบบโครงข่ายที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น

พื้นที่โล่งในย่านที่มีการใช้สอยในลักษณะเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายมากกว่าการใช้พื้นที่แต่ละจุดอย่างเป็นอิสระ จึงต้องพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ ดังนี้

- ภายในพื้นที่โล่งแต่ละจุดเอง
- ภายในอาคารที่มีความต่อเนื่องกัน
- พื้นที่สาธารณะและเอกชน

- พื้นที่ระดับพื้นดินปกติ พื้นที่ที่อยู่ใต้ดินและพื้นที่ที่ยกระดับเหนือขึ้นไป
  - การใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ย่าน และที่เกิดขึ้นบริเวณโดยรอบที่ต่อเนื่อง
- พบว่าปัญหาในประเด็นของพื้นที่คือ มีการกระจุกตัวของกิจกรรมการค้า การเดิน การกิน การจับจ่ายซื้อของอย่างแออัดหนาแน่น ในพื้นที่ ที่จำกัด ได้แก่ บริเวณทางเท้าริมถนน เกือบตลอดเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน ซอยละลายทรัพย์และเต็นท์ต่างๆ ในช่วงกลางวัน ซอยพัฒนาพงศ์ หนาแน่นในช่วงเย็นและกลางคืน

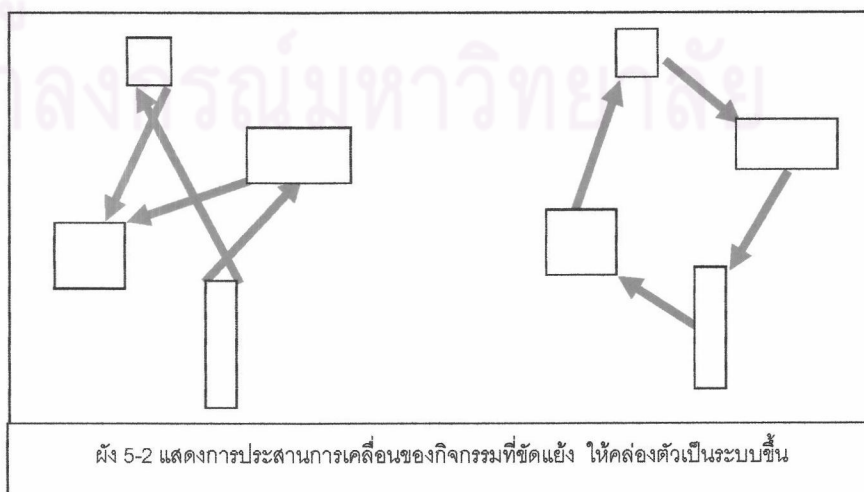
ซึ่งสามารถทำการประสานพื้นที่เพื่อลดปัญหาดังกล่าวโดย

1. ประสานเชื่อมโยงพื้นที่เดิมที่มีอยู่ให้เป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ได้มากขึ้นและช่วยลดการกระจุกตัวลงได้
2. จัดหาพื้นที่ใหม่ที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับกิจกรรม การใช้พื้นที่ ที่มีอยู่แล้วทำการประสาน เพื่อให้ระบบสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พบว่าบริเวณที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยง 2 ฝั่งถนน คือ บริเวณซอยพัฒนาพงศ์ และบริเวณที่โล่งหน้าอาคารซีพีทาวเวอร์ซึ่งเป็นบริเวณที่มี กิจกรรมเกิดขึ้นค่อนข้างหนาแน่น และมีโอกาสในการเชื่อมโยงถึงกันได้ ด้วยลักษณะของกิจกรรม ที่มีความเป็นสาธารณะมากกว่าในจุดอื่นๆในช่วงถนน และมีความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงต่อกับสถานีรถไฟฟ้าศาลาแดง ในลักษณะทางเท้าระดับ 2 ได้

● ประสานกิจกรรม

คือการพิจารณาความสัมพันธ์ การเคลื่อนตัวของผู้ใช้และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่ามีจุดใดที่ขัดแย้งหรือเป็นปัญหาแล้วทำการประสานเพื่อให้ระบบมีความคล่องตัว หรือประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

โครงข่ายกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่โล่ง ประกอบด้วยโครงสร้างความสัมพันธ์ของ

- แหล่งป้อนประชากรหลัก (main generator) ซึ่งเป็นอาคารหรือแหล่งที่มีประชากรอันเป็นที่มาของอุปสงค์จำนวนมาก
- พื้นที่รองรับกิจกรรมหลัก(main activity space) ซึ่งเป็นพื้นที่ ที่เป็นที่ตั้งของกิจกรรมที่มีบทบาทสูงในการดึงดูดประชากรให้มาใช้ประโยชน์

องค์ประกอบหลักทั้ง 2 ส่วนนี้ ทำให้เกิดเส้นทางสัญจรทางเท้าหลักเชื่อมโยงระหว่างกัน และจะเกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ต่อเนื่อง โดยมักเกิดในระยะใกล้ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยอยู่ในตำแหน่งและขนาดที่เหมาะสมในการรองรับกิจกรรมนั้นๆ

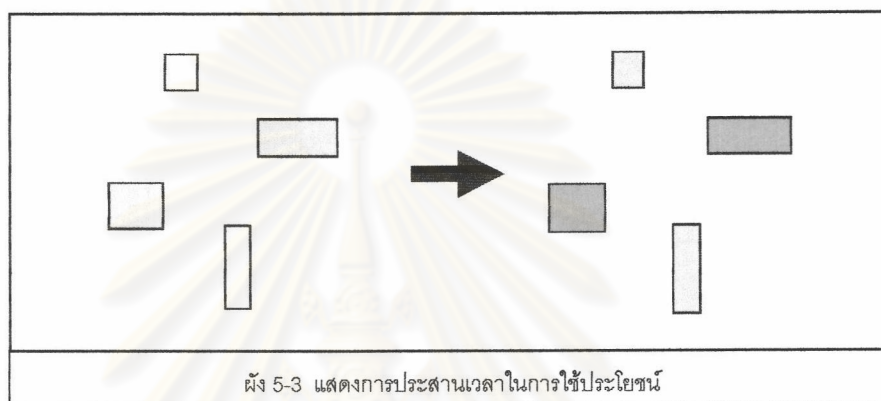
ปัญหาที่พบในการประกอบกิจกรรมคือความขัดแย้งอันเกิดจากการเคลื่อนของคนในแต่ละกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นแผงลอยจำนวนมาก ที่นำรถเข็นที่จอดอยู่ตามโกดัง และที่ว่างบริเวณชุมชน มาจอดรอเพื่อเข็นเข้ามาจากถนนคอนกรีตไปยังฝั่งพัฒนาพงศ์ วันละหลายรอบโดยจะมีปริมาณมากที่สุดในช่วงเย็นและค่ำ ซึ่งเป็นช่วงการจราจรเร่งด่วนทำให้การจราจรยิ่งติดขัด นอกจากนี้ การตั้งแผงบริเวณทางเท้าในฝั่งพัฒนาพงศ์มีความหนาแน่นมาก เพราะมีการตั้งแผงถึง 2 แถวบนทางเท้าที่กว้างเฉลี่ยไม่เกิน 3 เมตร ส่งผลกระทบต่อคนเดินเท้า เป็นอย่างมากในช่วงที่ทำการเข็นรถไปตั้งแผง นอกจากนี้ยังทำให้ผิวการจราจรด้านที่ติดกับทางเท้าหายไป 1 เลนในการจอดรถรับจ้างและตั้งรถเข็นต่างๆ เพื่อขนของ ความขัดแย้งของคนเดินเท้ากับรถเข็น-ออก อาคาร หรือ เข้ามถนน หรือ ความขัดแย้งที่เกิดจากคนกับคน ในพื้นที่ที่แออัดแต่เกิดกิจกรรมเข้มข้น เป็นต้น

ซึ่งมีแนวคิดในการแก้ปัญหาเรื่องความขัดแย้งจากการเคลื่อนที่โดย

1. แก้ปัญหาความขัดแย้งของการจราจร โดยอาจจัดหาพื้นที่ ฝั่งเดียวกันกับที่เก็บของเพื่อขายสินค้า การเปลี่ยนให้เกิดการเคลื่อนในรูปแบบที่ไม่รบกวนการจราจร เช่น ให้คนเข้ามาแทนที่จะต้องเข็นรถเข้ามาไป หรือการ
2. หาพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมแทนการไปแออัดในพื้นที่เดิม
3. แยกระดับของรถ และ คนออกจากกันเพื่อความปลอดภัย และความต่อเนื่องในการเดินเท้า

- ประสานเวลา

คือการประสานเวลาในการใช้ประโยชน์พื้นที่ต่างๆ เพื่อให้เกิดการใช้สอยได้มากและหลากหลายขึ้น ถัดขึ้น ในช่วงเวลาที่ยาวนานขึ้น มีโอกาสเกิดกิจกรรมเพื่อนันทนาการพักผ่อนและเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากขึ้น

เป็นการพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงวันและเวลาที่ต่างกัน

จากการศึกษาพบว่าในช่วงวันที่ต่างกัน โดยเฉพาะวันธรรมดาและวันอาทิตย์นั้นมีความเปลี่ยนแปลงของการใช้สอยถนนสีลมเป็นอย่างมาก เพราะคนและรถ มีความแตกต่างในความต้องการพื้นฐานอยู่แล้ว และเมื่อพิจารณาช่วงเวลาที่แตกต่างกันในแต่ละวัน จะพบว่าพื้นที่ในบางจุดเช่น เติมน้ำที่ใช้เป็นตลาดชั่วคราวตอนกลางวันต่างๆ หรือ ลานออกกำลังกาย บริเวณคลองช่องนนทรีเป็นต้น มีความถี่ในการใช้เพียงครั้งเดียวต่อวัน และมีระยะเวลาในการใช้เพียงสั้นๆ เท่านั้น เพราะพื้นที่ดังกล่าวอยู่ลึกเข้าไปในซอย หรือเป็นบริเวณ ที่มองไม่เห็นจากศูนย์กลางการใช้พื้นที่ในช่วงเวลาอื่นซึ่งส่วนใหญ่อยู่บนทางเท้าริมถนนสีลม ฉะนั้นจึงมีการใช้เพียงช่วงเวลาที่มิกิจกรรมตอนกลางวันเท่านั้น

ซึ่งสามารถประสานเวลาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่โดย

1. ทำให้พื้นที่สามารถมองเห็นและเข้าถึงง่ายได้ จากบริเวณที่มีการใช้พื้นที่ (node) ในช่วงเวลาอื่น
2. เสริมสร้างบรรยากาศของพื้นที่และองค์ประกอบต่างๆ ในบริเวณเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่หลากหลายและยาวนานขึ้น

จากแนวคิดในการประสานโครงข่ายดังกล่าว ให้มีระบบพื้นที่โล่งมีประสิทธิภาพดีขึ้น ประกอบกับ วิสัยทัศน์ของสีลมในอนาคต ที่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับบทบาทให้ เป็นมากกว่าการเป็นย่านธุรกิจ ควรจะมีบทบาทของการเป็นพื้นที่ศูนย์กลางของศิลปะในเมือง ที่ แลกเปลี่ยนความคิด ผ่านการแต่งงานต่างๆ เพื่อให้คนในย่านมีชีวิตที่ดีขึ้น โดย สถานะที่ทำงานเป็นที่พักผ่อนไปในตัว และเป็นจุดดึงดูดกลุ่มคนต่างๆ รวมถึงนักท่องเที่ยว ทำให้ เกิดกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น

ในสภาพพื้นที่เดิมนั้นไม่เอื้อให้เกิดกิจกรรมการพักผ่อน เพราะจำกัดในเรื่องของพื้นที่ อย่างมาก และมีความขัดแย้งของกิจกรรมต่างๆ เพราะขาดความสมดุลระหว่างกิจกรรมและ พื้นที่รองรับ กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมจำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกิจกรรมพักผ่อนและทาง สังคม เป็นไปโดยทางอ้อมเพราะสภาพแวดล้อมไม่เอื้อให้เกิดกิจกรรมพักผ่อน

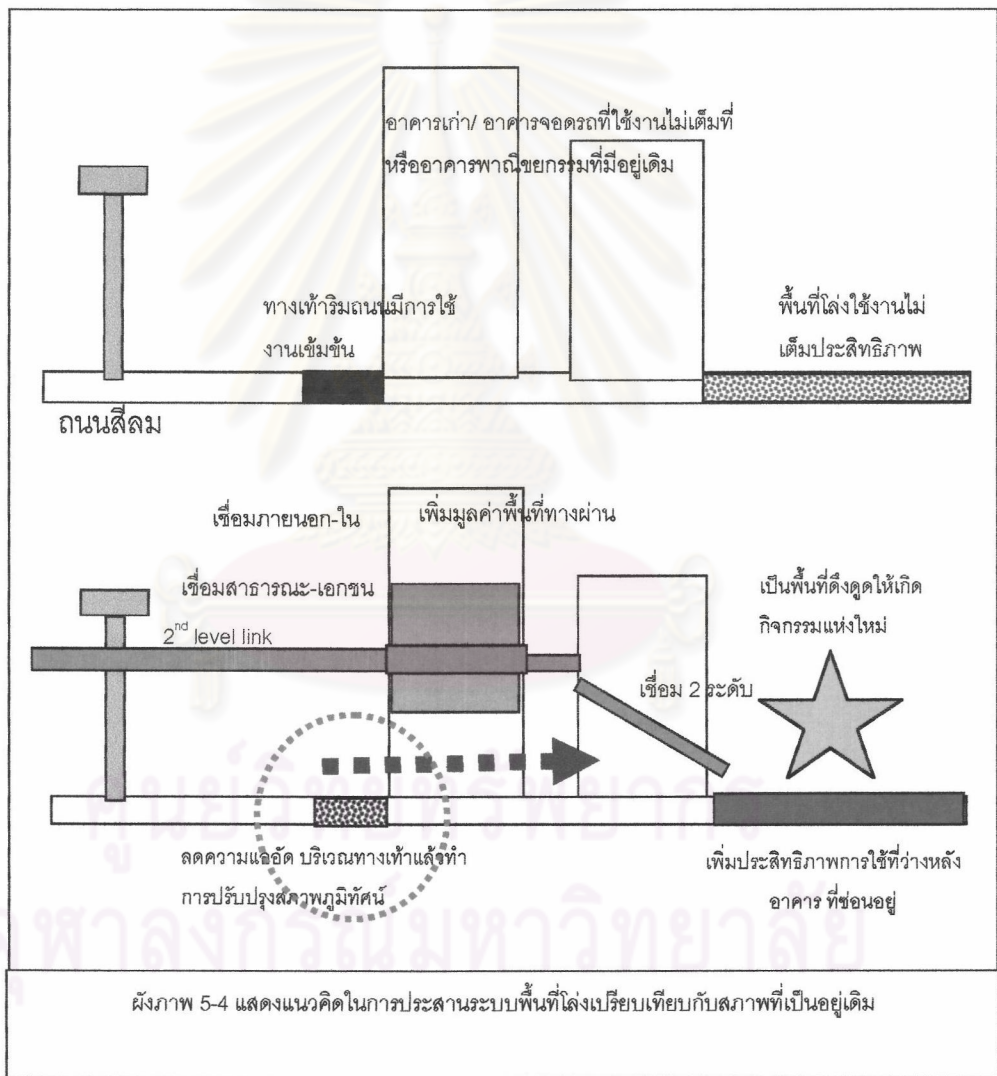
ฉะนั้นจึงมีแนวคิดในการจัดหาพื้นที่ โดยมุ่งไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆให้เกิดขึ้น

ตาราง 5-1 แสดงแสดงการเลือก วิธีการหาพื้นที่ใหม่เพิ่มเติม

	เกณฑ์ในการเลือก วิธีการหาพื้นที่ใหม่เพิ่มเติม	ใต้ดิน	บนดิน	ลอยฟ้า
กายภาพ	ควบคุมสภาพอากาศได้	3	1	2
	การเชื่อมต่อกับระบบขนส่ง	3	2	3
	ส่งผลกระทบต่อจราจรน้อย	2	1	2
		8	4	7
สังคม	มีความปลอดภัยส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมคนเดินเท้า	3	1	3
	มีความซับซ้อนทางมิติการสัมผัสรับรู้บรรยากาศพื้นที่	1	3	2
		4	4	5
เศรษฐกิจ	งบประมาณในการลงทุนไม่มาก	1	3	2
		1	3	2
	รวมคะแนน	13	11	14

จากตาราง 5-1 แสดงการเลือก วิธีการหาพื้นที่ใหม่เพิ่มเติม ตามเกณฑ์ในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าการหาพื้นที่ในลักษณะลอยฟ้า มีคะแนนรวมสูงสุด จึงได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการประสานเชื่อมต่อกิจกรรมด้วยทางเชื่อมระดับที่ 2

โดยให้มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างรถไฟฟ้า และ อาคารที่มีศักยภาพ โดยให้บางช่วงผ่านเข้าไปในบางอาคาร และมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคารโดยปรับใช้พื้นที่บางส่วนเพื่อรองรับกิจกรรม และเป็นการเพิ่มมูลค่าของพื้นที่อาคารนั้นๆ ดังผัง 5-4 แสดงแนวคิดในการประสานระบบพื้นที่โล่ง

5.4 แนวความคิดในการออกแบบ

ทางเดินเชื่อมลอยฟ้า (2nd level link) ต่อเนื่องมาจากการเชื่อม ระบบรถไฟฟ้าใต้ดิน MRTA และสถานีรถไฟฟ้า BTS โดยจะเชื่อมทั้ง ตามแนวยาวถนน และ 2 ฝั่งถนน ในบริเวณพัฒนา ฟงศ์ โดยจะเป็นทางเดินเชื่อมผ่าน(walk through bldg.) อาคารอาคเนย์ประกันภัย ซึ่งเป็น อาคารเก่าสร้างในช่วง พ.ศ.2505-2515 จากตารางการคำนวณจำนวนประชากรคนทำงานใน ย่านฯ (อ้างถึงในสรารุช,2543.)ปัจจุบันมีจำนวนพนักงาน 498 คน มีการใช้เนื้อที่สำนักงานเพียง 4,984.53 ตร.ม.จากเนื้อที่อาคารรวม 10,955 ตร.ม.¹ ซึ่งมีพื้นที่ ที่ไม่ได้ใช้งานเกือบครึ่ง มายัง บริเวณ ตลาด Silom bazaar ที่ทำเป็นจุดดึงดูดแห่งใหม่ซึ่งเกิดจากการปรับปรุงอาคารจอดรถ ของอาคเนย์ประกันภัยและลานจอดรถตลาด108พันเก่าเก่า จากการศึกษาของปรีชญา มหัทธ นทวี(2538) พบว่าอาคารประเภทสำนักงานร้อยละ 40.8 จะมีการทดแทนการเดินทางจาก รถยนต์ส่วนบุคคลด้วยระบบขนส่งมวลชน ฉะนั้นแนวโน้มของอาคารจอดรถ น่าจะสามารถมีการ ปรับเปลี่ยนการใช้สอยอาคารเป็นอย่างอื่นได้ในส่วนของพื้นที่ซึ่งเกินความจำเป็นในการใช้งาน นอกจากนี้พื้นที่หลังคาอาคารจอดรถยังสามารถปรับปรุงทำเป็นสวนดาดฟ้า สำหรับพักผ่อน ออก กำลังกายได้

¹ สำนักงานโยธา.ขนาดอาคารในแขวงสี่ลมที่ได้รับอนุญาตปลูกสร้างจากสำนักการโยธา.กรุงเทพมหานคร.2530

ซึ่งเส้นทางสัญจรหรือพื้นที่ใหม่ในลักษณะของทางเชื่อมระดับที่ 2 จะเชื่อมระหว่าง รถไฟฟ้า อาคารต่างๆ และจุดเชื่อมต่อที่มีศักยภาพ นับเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่จะเลือกมาใช้ เพราะจะสามารถแยกความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากคนและรถ และเป็นเส้นทางที่สะดวกสบาย สามารถประกอบกิจกรรมได้เหมือน ปิคนิคทุกวัน เป็นอีกเส้นทางเลือกนอกจากทางเท้าใน ระดับพื้นดิน และกระทบต่อพื้นที่เดิมที่มีอยู่น้อยที่สุด เพราะไม่ต้องมีการรื้อถอน เว้นคืนที่ดิน

เส้นทางเดินเชื่อมในระดับ 2 นี้ยังวิ่งเชื่อมไปยังอาคารพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่บริเวณ ใกล้เคียง โดยอาศัยพื้นที่ว่างระหว่างอาคารได้แก่ ยูโนเต็ด ซีพี และยังเชื่อมต่อไปยัง Fringe Node ของตลาดในซอยละลายทรัพย์ และศาลาแดง โดยจะต่อกับ เส้นทางในระดับพื้นดิน ที่เป็น ส่วนหนึ่งของ Street Corridor ที่จะมีการออกแบบให้มีความต่อเนื่องกัน และมีลำดับของ เส้นทางที่มีขนาดและบรรยากาศที่แตกต่างกัน ไม่ได้เป็นเพียงแค่เส้นทางสัญจรเท่านั้น โดยเป็น อีกทางเลือกของคนในพื้นที่ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมพักผ่อนและสังคมมากขึ้น

พัฒนาพื้นที่เดิมหรือจัดหาพื้นที่ใหม่ ที่มีศักยภาพเหมาะสมตอบสนองสภาพการใช้ ประโยชน์ของผู้ใช้สอดคล้องกับระบบพื้นที่โล่งที่มีอยู่หรือเกิดการใช้ประโยชน์ที่คุ้มค่า ที่มีอยู่ เดิม ประสานพื้นที่ภายนอกและภายในอาคาร โดยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้อาคารขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นตัวกั้นการเข้าถึง ที่เรียงตัวตามริมถนนสีลม หรือ อาคารเก่าที่ใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็ม ประสิทธิภาพบางส่วน ให้เป็นทางผ่าน กลายเป็นตัวเชื่อมไปสู่กิจกรรมในพื้นที่ที่อยู่ด้านหลังซึ่ง เป็นพื้นที่รองรับกิจกรรม (space- room) หรือเกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ ที่ใช้ไม่เต็ม ประสิทธิภาพ ให้มีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เพราะ ที่ดินส่วนใหญ่ที่ลี้จากถนนเข้าไปบริเวณ ตอนกลาง ของพื้นที่ จึงยังไม่ได้รับการพัฒนา หรือถูกปล่อยให้รกร้าง ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่

กระจายกิจกรรมหาบเร่งแผงลอยริมถนนบางส่วนของทางเท้า ไปยังพื้นที่รองรับที่จัดหา ให้เพื่อลดความแออัดและปัญหาความขัดแย้งจากเส้นทางสัญจร(Circulation) แล้วพัฒนา รูปแบบทางเดินทำให้มีสภาพภูมิทัศน์ที่เหมาะสม

โดยเมื่อระบบของรูปแบบพื้นที่โล่งที่เสนอมานี้ประสบความสำเร็จ พื้นที่ชุมชนพัฒนาของ กรมธนารักษ์ในด้านหลังนั้น ก็จะมีโอกาสเกิดการพัฒนา เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกันมาก ขึ้น รวมไปถึงตึกแถวเก่า ส.จิตราอนุเคราะห์ และอาคารสีบุญเรืองที่ตั้งขนานทางเดินเท้าจนเหลือ พื้นที่เพียงเล็กน้อย ก็จะมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เส้นทางมีพื้นที่เพื่อสาธารณะมากขึ้น ส่งเสริมให้ทางเดินเท้าถนนสีลมนำเดินสมเป็นทางเดินเท้าในย่านธุรกิจ CBD. ของถนนสีลม

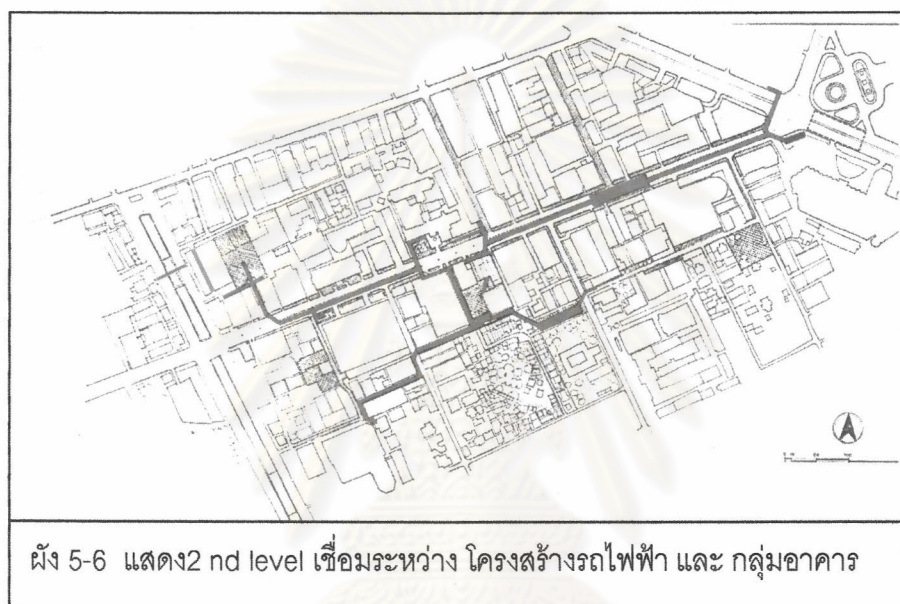
5.5 สรุปแนวทางการออกแบบ

1. แนวทางการพัฒนาเชื่อมโยง โครงข่ายทางสัญจร และ ระบบพื้นที่โล่ง

วัตถุประสงค์เพื่อ

1.1 ลดปัญหาการกระจุกตัว เนื่องจากการขาดแคลนพื้นที่

1.2 ลดความขัดแย้ง ระหว่าง คนเดินเท้า รถ และ หาบเร่แผงลอย

ผัง 5-6 แสดง 2 nd level เชื่อมระหว่าง โครงสร้างรถไฟฟ้า และ กลุ่มอาคาร

เส้นทางยกระดับสีแดงจะวิ่งเชื่อมต่อระหว่างระบบขนส่งมวลชน และกลุ่มอาคารพาณิชย์กรรมที่มีศักยภาพ โดยเป็นเส้นทางเลือกอีกเส้นของคนในพื้นที่ ที่ไม่ได้เป็นเพียงเส้นทางสัญจรเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่โล่งอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อช่วยส่งเสริมให้คนได้มีโอกาสใช้ชีวิตเพื่อกิจกรรมพักผ่อนมากขึ้น โดยรูปแบบของทางยกระดับจะมีขนาดแตกต่างกันไปตามลำดับความสำคัญและบรรยากาศ ซึ่งเป็นเส้นทางเประสานเชื่อมโยงกิจกรรมที่มีอยู่เดิมเข้ากับพื้นที่ใหม่ ทั้งในมิติของสาธารณะและเอกชน ทั้งภายในและภายนอกอาคาร ทั้งระดับบนและระดับล่าง โดยมีรายละเอียดที่ต้องคำนึงคือ

- ขนาดและรูปแบบของโครงสร้างทางยกระดับ ควรมีการออกแบบให้ครอบคลุมทางสายตาน้อยที่สุดพยายามลดความแข็งกระด้างของโครงสร้างต่างๆด้วยค้ำประกอบทางภูมิทัศน์ และต้องระวังในเรื่องของการบดบัง แสงแดด และลมที่จะพัดผ่านพื้นที่ ฯลฯ

2. แนวทางการปรับปรุงพื้นที่รองรับเดิม

วัตถุประสงค์เพื่อ

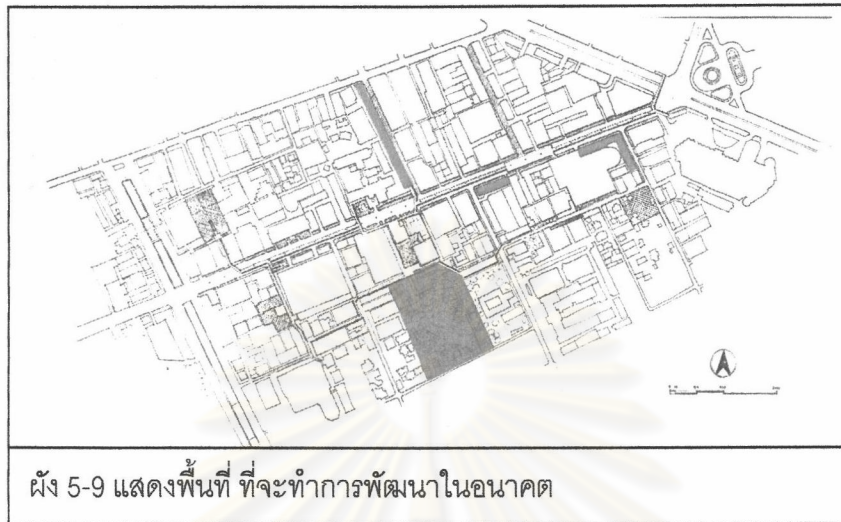
- 2.1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่โล่ง ที่มีอยู่เดิม
- 2.2 ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของเมืองที่ดียกระดับคุณภาพชีวิต

พื้นที่รองรับเดิมเช่น เต็นท์ขายอาหาร ซอยละลายทรัพย์และพัฒน์พงศ์ ธนียะ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่ตั้งที่ดีอยู่แล้ว แต่ต้องทำการปรับปรุงในเรื่องของบรรยากาศและประสิทธิภาพ โดยอาจจะปรับปรุงตัวองค์ประกอบ เช่น โครงสร้างเต็นท์ก็อาจจะทำให้มีอากาศไหลเวียนดีขึ้น เป็นต้น

3. แนวทางการพัฒนาในอนาคต

พื้นที่บริเวณชุมชนพัฒนา ซึ่งเป็นของกรมธนารักษ์ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ ในการพัฒนา เพราะมีที่ตั้งอยู่ใจกลางพื้นที่ ประกอบกับเป็นชุมชนแออัด มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา เพราะง่ายต่อการรื้อถอน ซึ่งการพัฒนาในอนาคตนั้นจะเกิดขึ้นสอดคล้องกันกับเส้นทางยกระดับ ที่พัฒนาไว้ในช่วงแรก

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มของตึกแถวเก่าจะทั้งหมดอายุ หรืออยู่ในสภาพที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น บริเวณปากซอยศาลาแดง และในฝั่งของพัฒนาพงศ์และธนียะ (ดังผัง 5-9) จึงควรมีการกำหนดให้อาคารที่จะต้องทำการปรับปรุงหรือสร้างใหม่นั้นมีพื้นที่ส่วนหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่คนเดินเท้า และเชื่อมต่อกับระบบเส้นทางสัญจรต่างๆอย่างเหมาะสม ประสานแต่ละ phase เข้าด้วยกันจนเกิดเป็นระบบพื้นที่โล่งของสีลม(ดังผัง 5-10)

การปรับปรุงอาคารอเนกประสงค์กันภัย เพื่อ
เชื่อมต่อจากทางเชื่อมรถไฟฟ้าไปยังอาคาร
จอดรถ ที่จะปรับเป็น บาร์ชา และลานจอด
รถที่เป็นตลาดนัด108พันเก้าในปัจจุบัน

เกณฑ์ในการพิจารณาปรับปรุงอาคาร

- อายุ

อาคารเป็นอาคารอายุประมาณ 30 ปี

- ปริมาณการใช้งานในปัจจุบัน

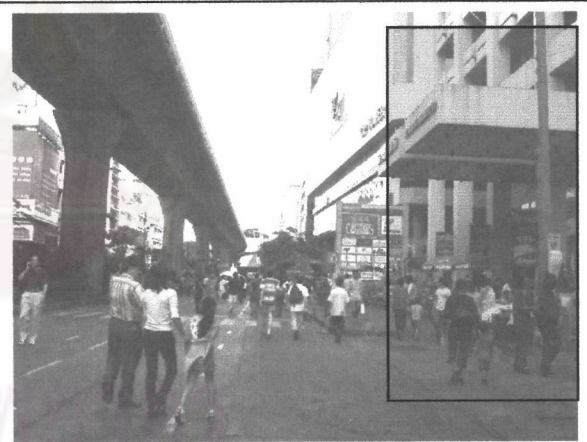
มีจำนวนพนักงานเพียง 498 คนและใช้
ประโยชน์พื้นที่ไม่เต็มพื้นที่นัก

- ตำแหน่งที่ตั้ง

อยู่ใกล้บริเวณที่มีการใช้สอยหนาแน่นมาก
ที่สุด มีที่ว่างด้านหลัง และเชื่อมโยงกับ
ชุมชนที่พัฒนาด้านหลัง

- ผลตอบแทน

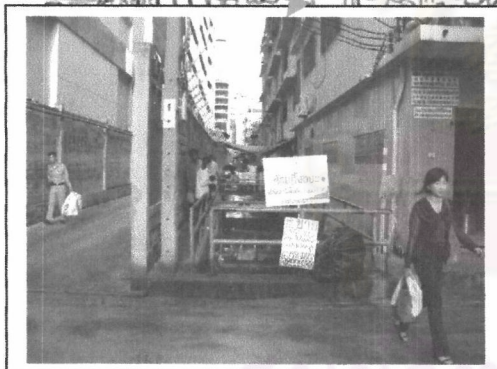
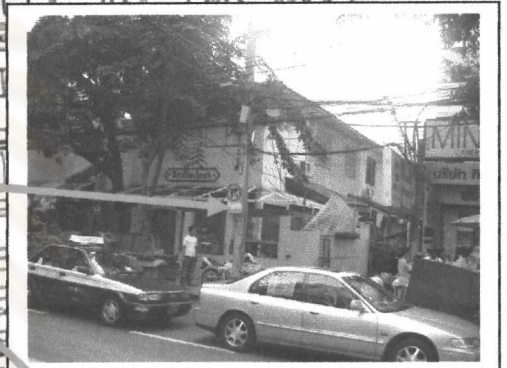
เมื่อมีการพัฒนาจะมีความคุ้มค่ามากขึ้น
เนื่องจากการเพิ่มพื้นที่ขายและระยะเวลา
ในการใช้พื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการใช้พื้นที่ ที่มี
อยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

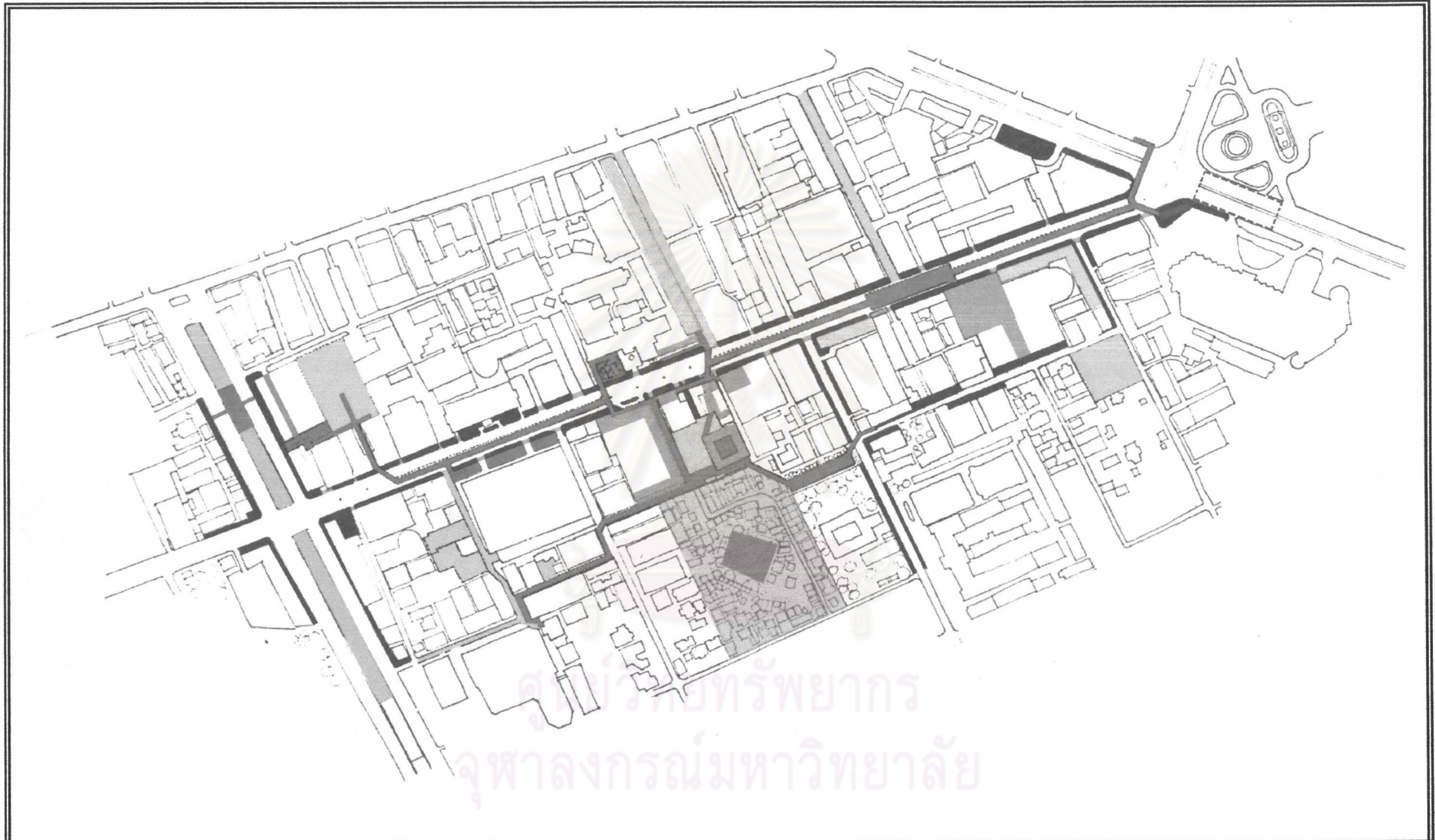
บริเวณทางเชื่อมต่อกับทางเชื่อมลอย
ฟ้าไปยัง Node ทั้งด้าน
ชอยละลายทรัพย์และศาลาแดง

ประโยชน์ของเส้นทางลอยฟ้าเชื่อมต่อกันในด้านหลัง

- ได้พื้นที่ ที่เหมาะสมในการเป็นบริเวณประกอบกิจกรรมใหม่ ซึ่งเชื่อมโยงกับพื้นที่เส้นทางหลักเดิมและเส้นทางใหม่ด้านหลัง
- เป็นพื้นที่เปิดโล่งที่ทำหน้าที่ดึงดูดคนให้เข้ามาใช้พื้นที่ด้านในโดยมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี
- สามารถแก้ปัญหาความแออัด และ ชัดแย้งที่เกิดจากหาบเร่แผงลอยต่างๆ
- ชุมชนที่พัฒนาซึ่งมีบทบาทเป็นตัวสนับสนุน การค้าขายแบบไม่เป็นทางการ ที่มีความสำคัญต่อคนทำงานในสลัม และ บรรยากาศของสลัมในปัจจุบัน ก็มีการพัฒนาปรับปรุงบางส่วนเพื่อตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ใหม่

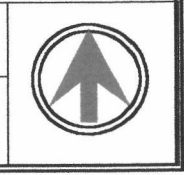

แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

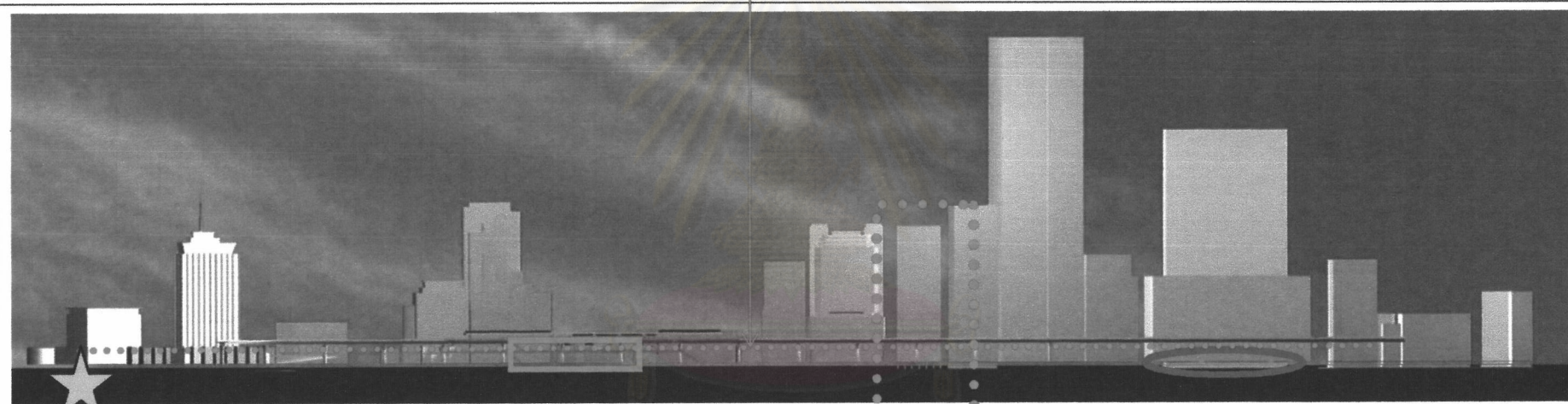
- สัญลักษณ์
- street corridor furnishing
  - 2nd level link
  - new green area
  - brighten fringe node
  - Walk through bldg.
  - next phase development

concept plan

การปรับปรุงแกนพื้นที่
ถนนคอนแวนต์

ทางเชื่อมจากรถไฟใต้ดินและ
ระดับพื้น มายังทางเชื่อมลอยฟ้า

สถานีรถไฟฟ้
ศาลาแดง

ตำแหน่งทางเชื่อม 2 ชั้น บริเวณ
อาคารศูนย์ประกันภัย

การปรับปรุงลานหน้า
ธนาคารกรุงเทพ

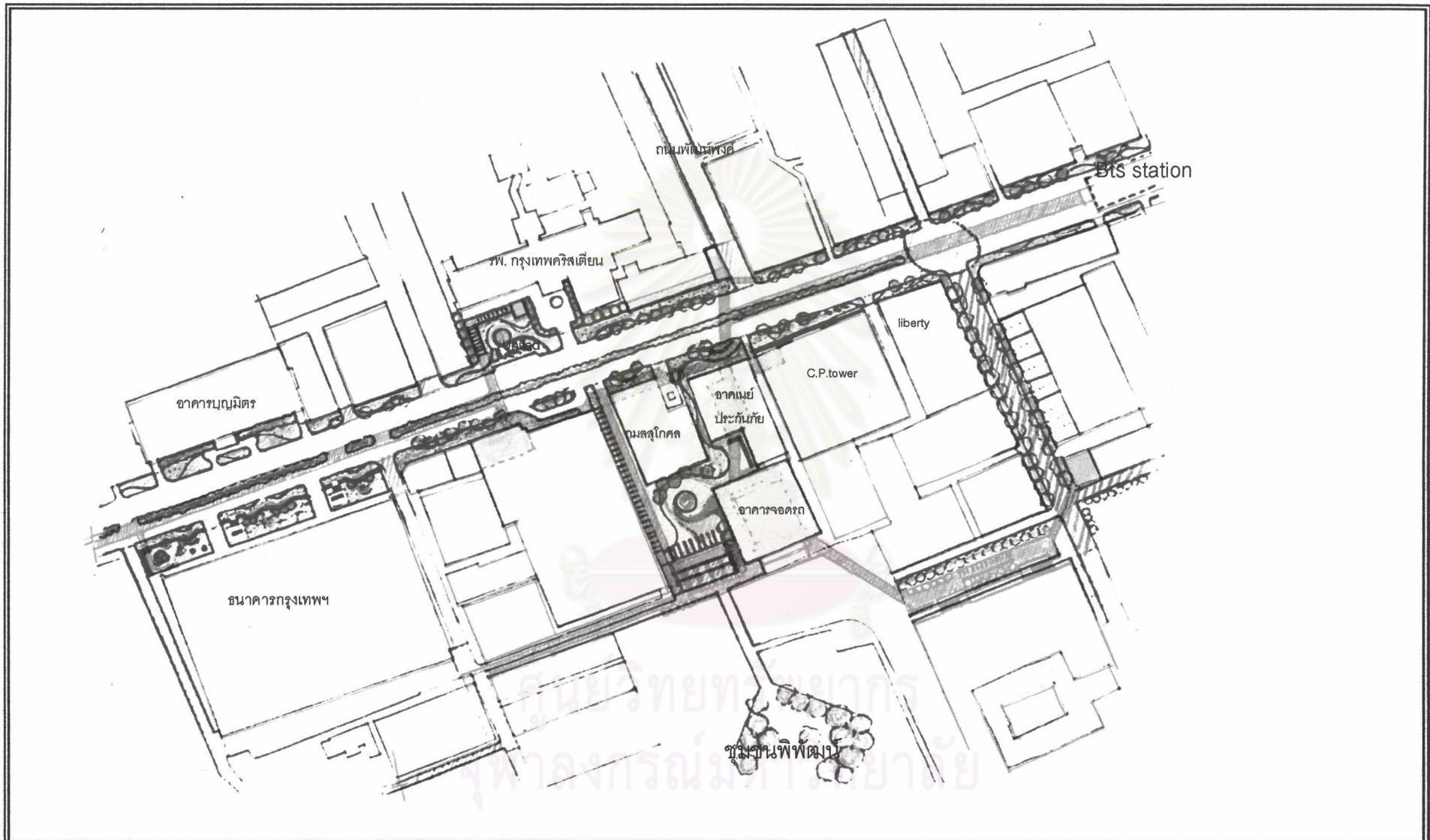
แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

รูปด้านแสดงตำแหน่งพื้นที่ในการพัฒนา

key section

แนวเส้นขอบฟ้าของอาคารด้านใต้ของถนนสีลม

แนวทางการออกแบบเพื่อ
 ประสานระบบพื้นที่โล่ง
 ย่านธุรกิจถนนสีลม

สัญลักษณ์

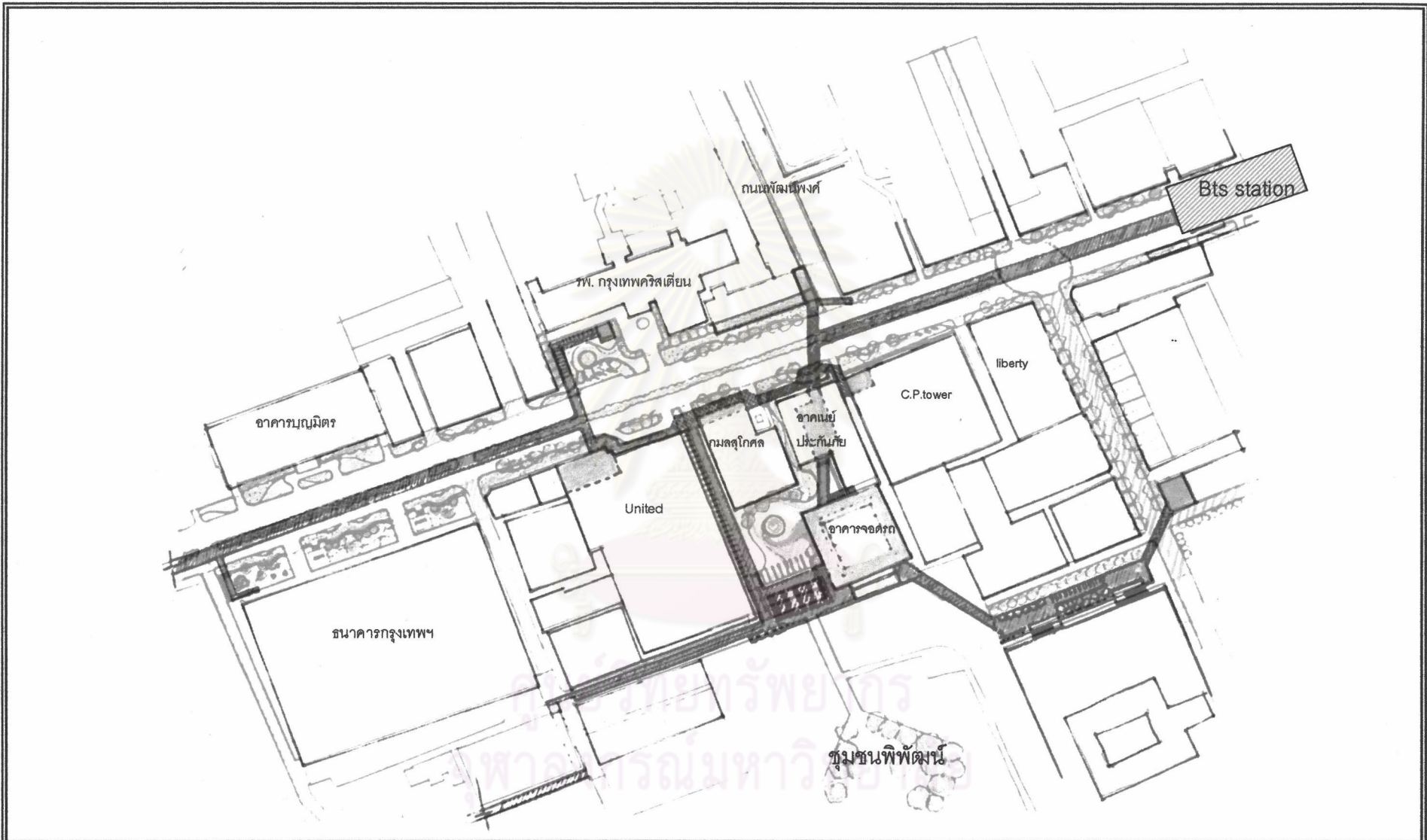
■ street corridor furnishing

Ground plan

0 10 50 100

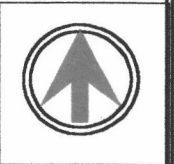
แนวทางการออกแบบเพื่อ
 ประสานระบบพื้นที่โล่ง
 ย่านธุรกิจถนนสีลม

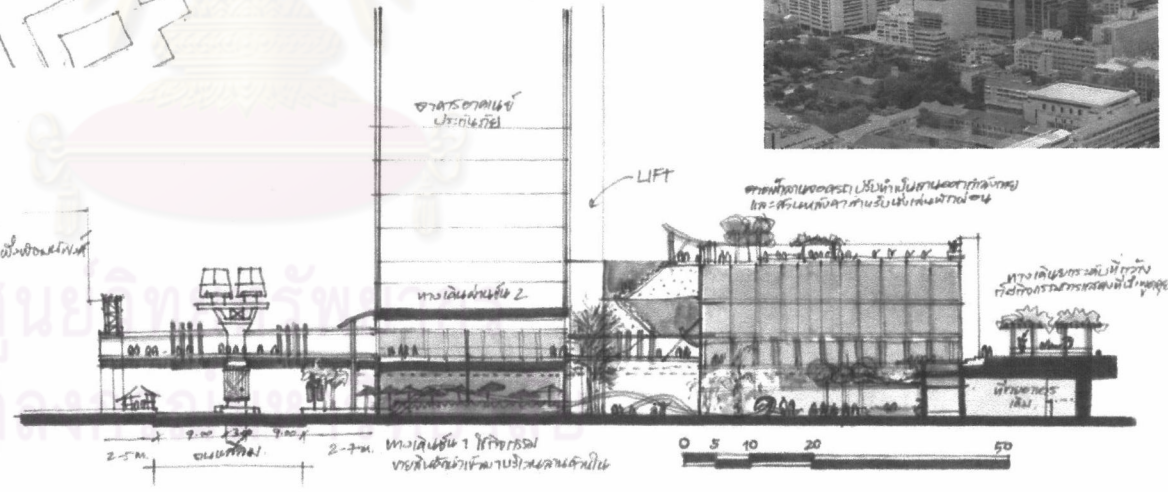
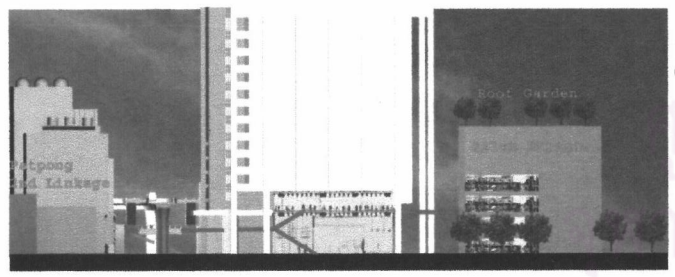
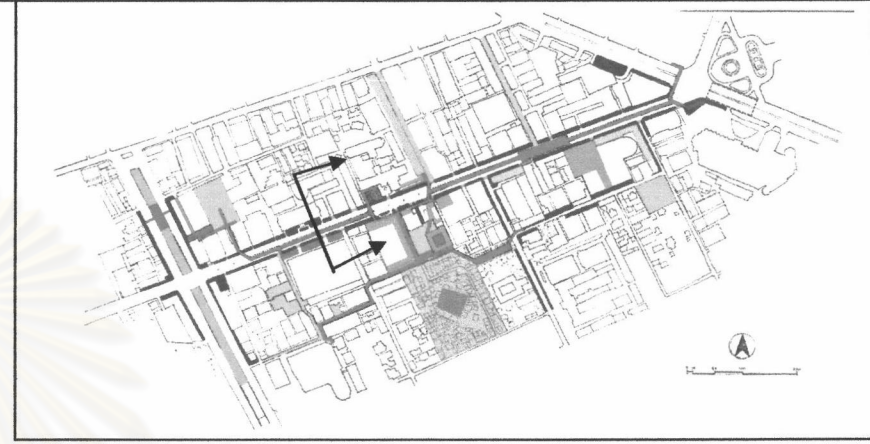
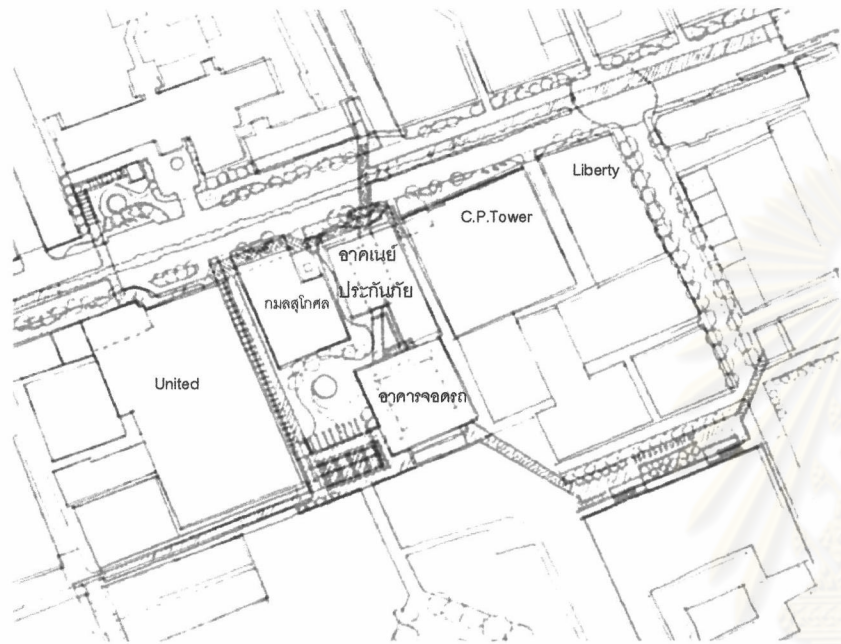
สัญลักษณ์

 2nd level link
  building joint / walk through

2nd Level plan

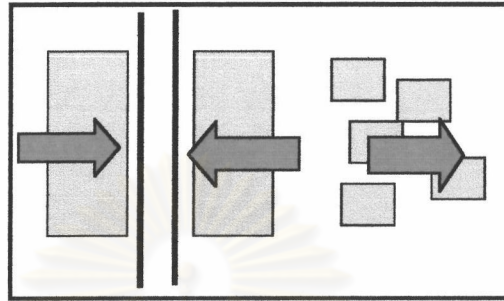
แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

บริเวณทางเชื่อม 2 ชั้น โดยผ่านตึกอาคารศูนย์ประกันภัยเข้ามายังลานที่ปรับปรุง
ใหม่สำหรับกิจกรรมเชิงพักผ่อนนันทนาการ โดยมีอาคารจอดรถปรับใช้บางส่วน
เพื่อขายสินค้า ทำให้บริเวณนี้กลายเป็นแหล่งดึงดูดที่น่าสนใจแห่งใหม่

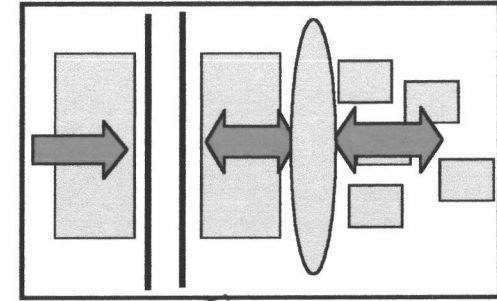
การเชื่อมโยง 2 ชั้นผ่านอาคาร
รูปตัดแสดงการเชื่อมผ่านตึกอาคารศูนย์ประกันภัย
มายังอาคารจอดรถ และพื้นที่ว่าง

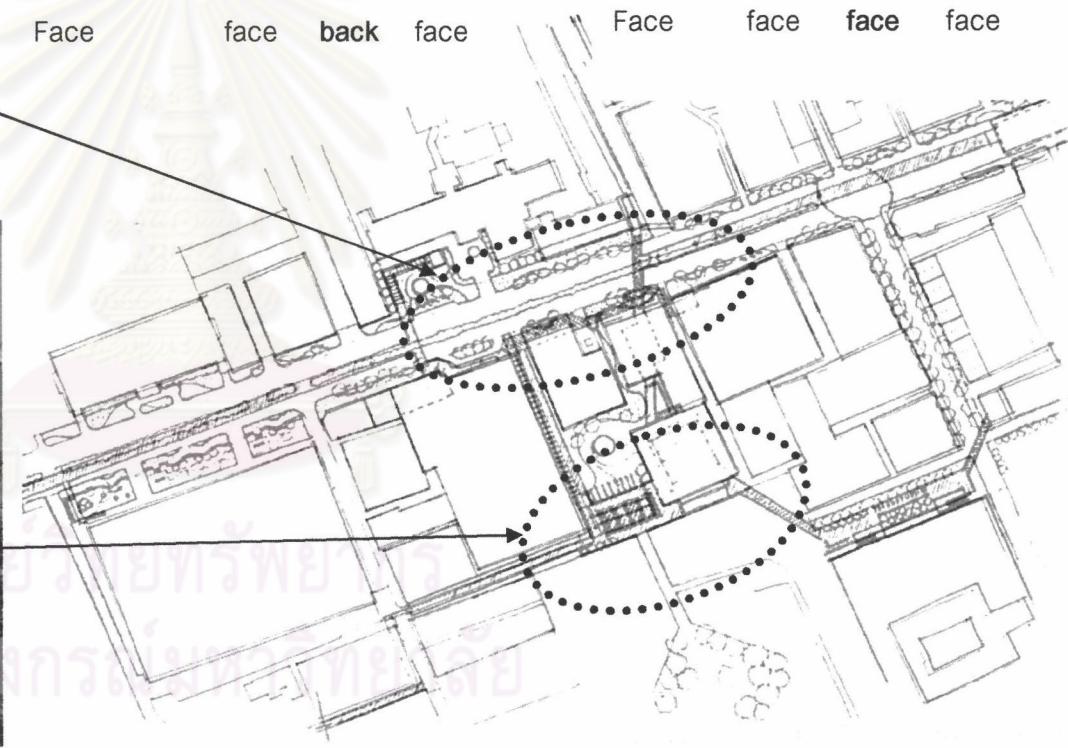

Face face back face

Face face face face

แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

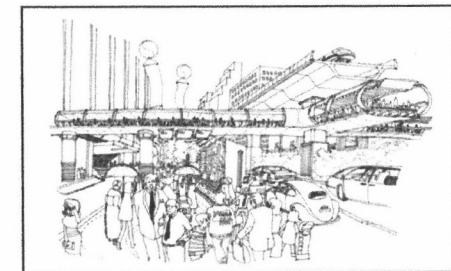
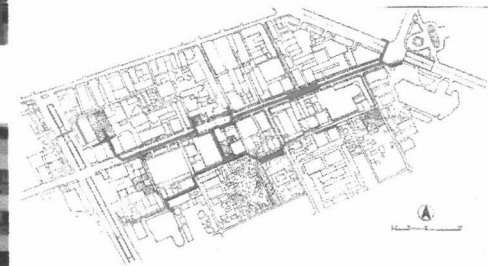
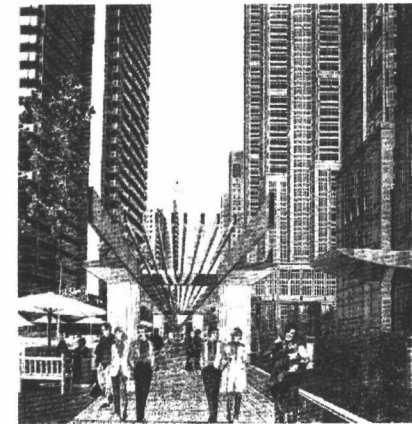
การเพิ่มโอกาสในการพัฒนา พื้นที่ด้านหลัง เชื่อมโยงกับถนนสีลมด้านหน้าโดยอาศัยทาง
เชื่อมระดับเหนือพื้นดิน ที่เชื่อมโยงจากรถไฟฟ้ามายังอาคารสำนักงานและพาณิชยกรรม
ต่างๆ ผ่านมาสู่พื้นที่ด้านหลัง ที่เป็นเส้นทางเลือกในการเชื่อมโยงNODE ในพื้นที่

Detail plan

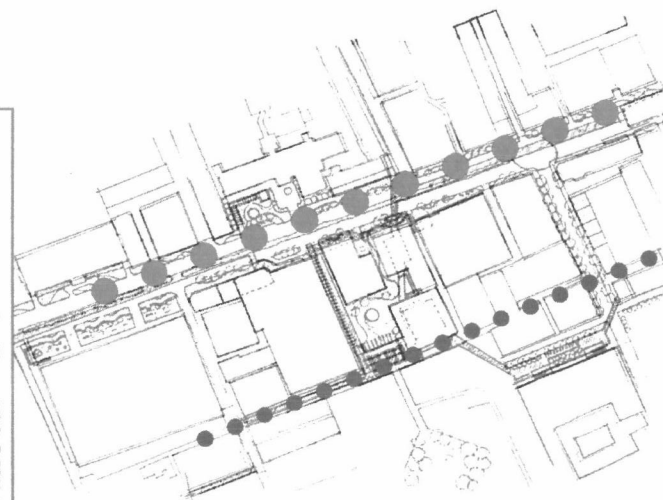
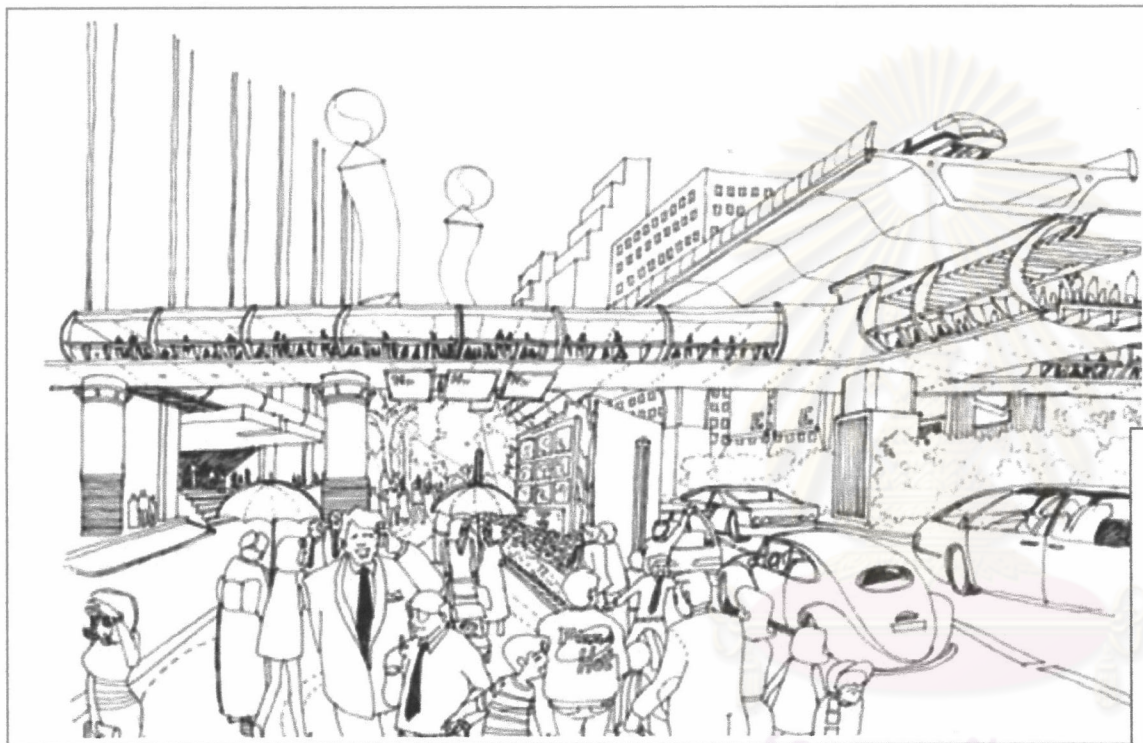
บริเวณจุดเชื่อมฝั่งพัฒนาพงศ์และฝั่งอาคเนย์
ประกกันภัย

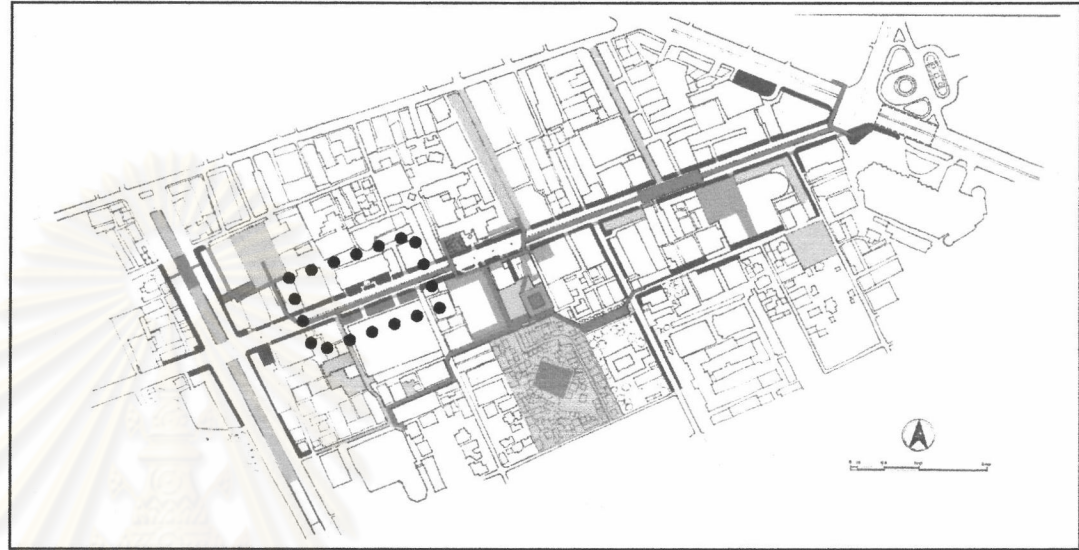
<p>แนวทางการออกแบบเพื่อ ประสานระบบพื้นที่โล่ง ย่านธุรกิจถนนสีลม</p>	<p>ทางเชื่อมระดับที่2 จะมีบรรยากาศต่างกันไปในแต่ละช่วง บางช่วงเป็นเส้นทาง สัญจรเท่านั้น แต่บางช่วงก็มีขนาดใหญ่ สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆได้ เป็น พื้นที่ที่เอื้อให้เกิดโอกาสพักผ่อนและสังคมนะ</p>	<p>บรรยากาศทางเชื่อมระดับ 2 บริเวณด้านข้างตึกยูไนเต็ด</p>	
---	--	--	---

ศูนย์วทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

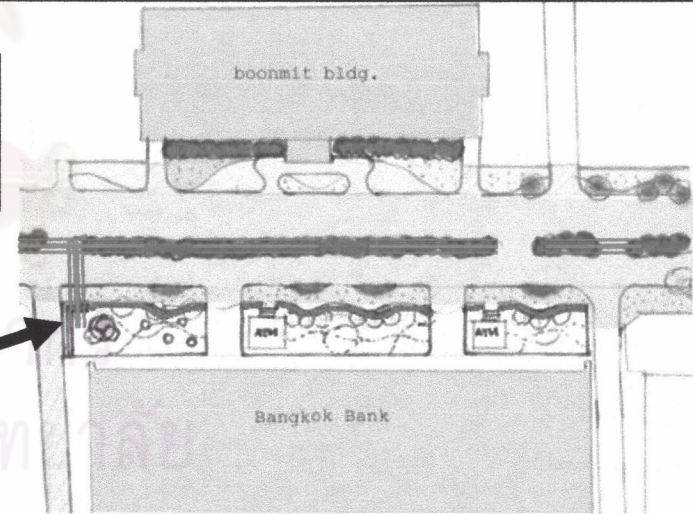
<p>แนวทางการออกแบบเพื่อ ประสานระบบพื้นที่โล่ง ย่านธุรกิจถนนสีลม</p>	<p>บรรยากาศทางเดินด้านหน้าถนนสีลม และบรรยากาศทางเดินเส้นในที่ ชานานกับถนนสีลม</p>	<p>Perspective</p>	
---	---	--------------------	--

ปรับปรุงบริเวณขอบ เพื่อเพิ่มพื้นที่และ ความยาว สำหรับนั่งเล่นพักผ่อน และเพิ่มจุดทางขึ้นลง เพื่อส่งเสริม ให้เกิดการใช้นพื้นที่มากขึ้น

เพิ่มการเข้าถึงการใช้ลานหน้าธนาคาร จากระดับปกติบริเวณปากซอยละลายทรัพย์ และทางเชื่อมในระดับที่ 2

แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

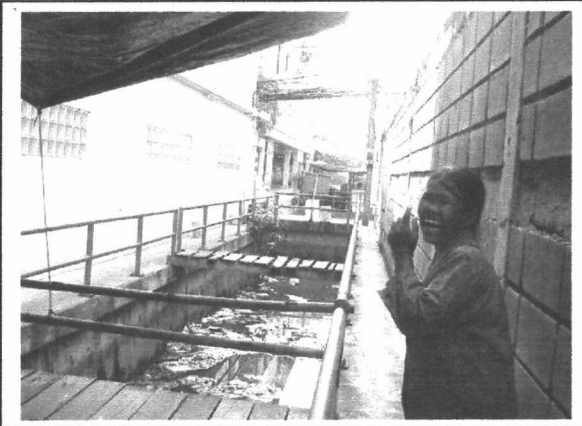
การปรับปรุงพื้นที่รองรับที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพในการใช้มากขึ้น

Detail plan

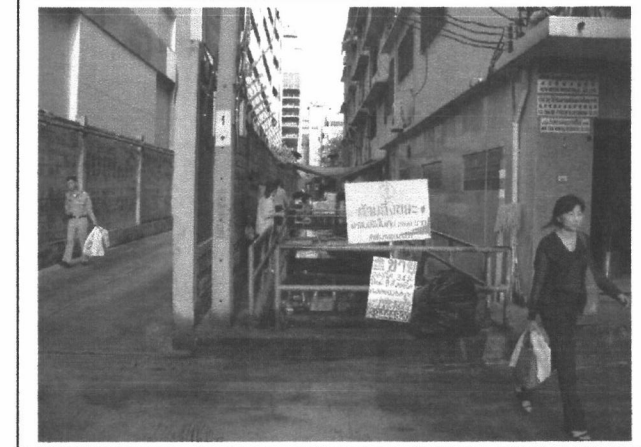
บริเวณหน้าธนาคารกรุงเทพ

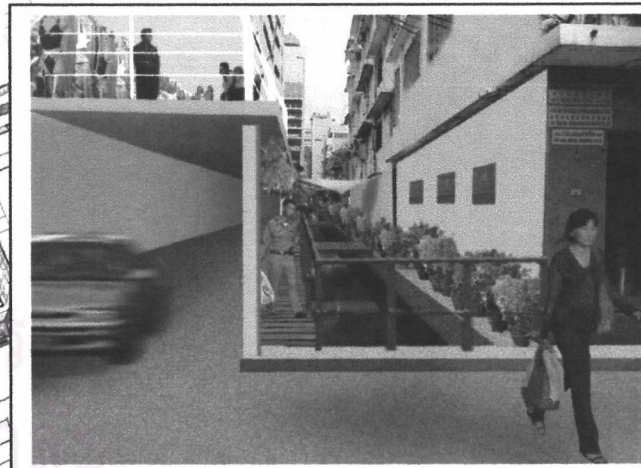
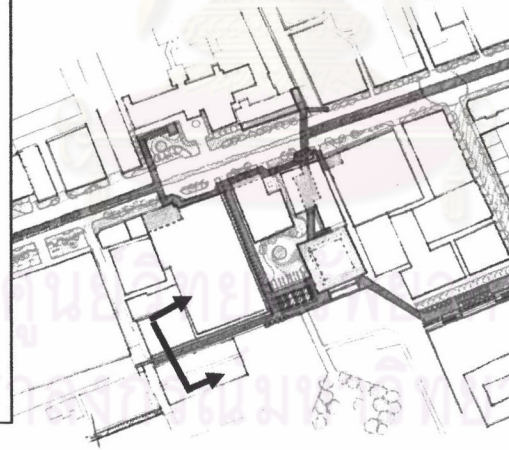
Before

Before

After

After

แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

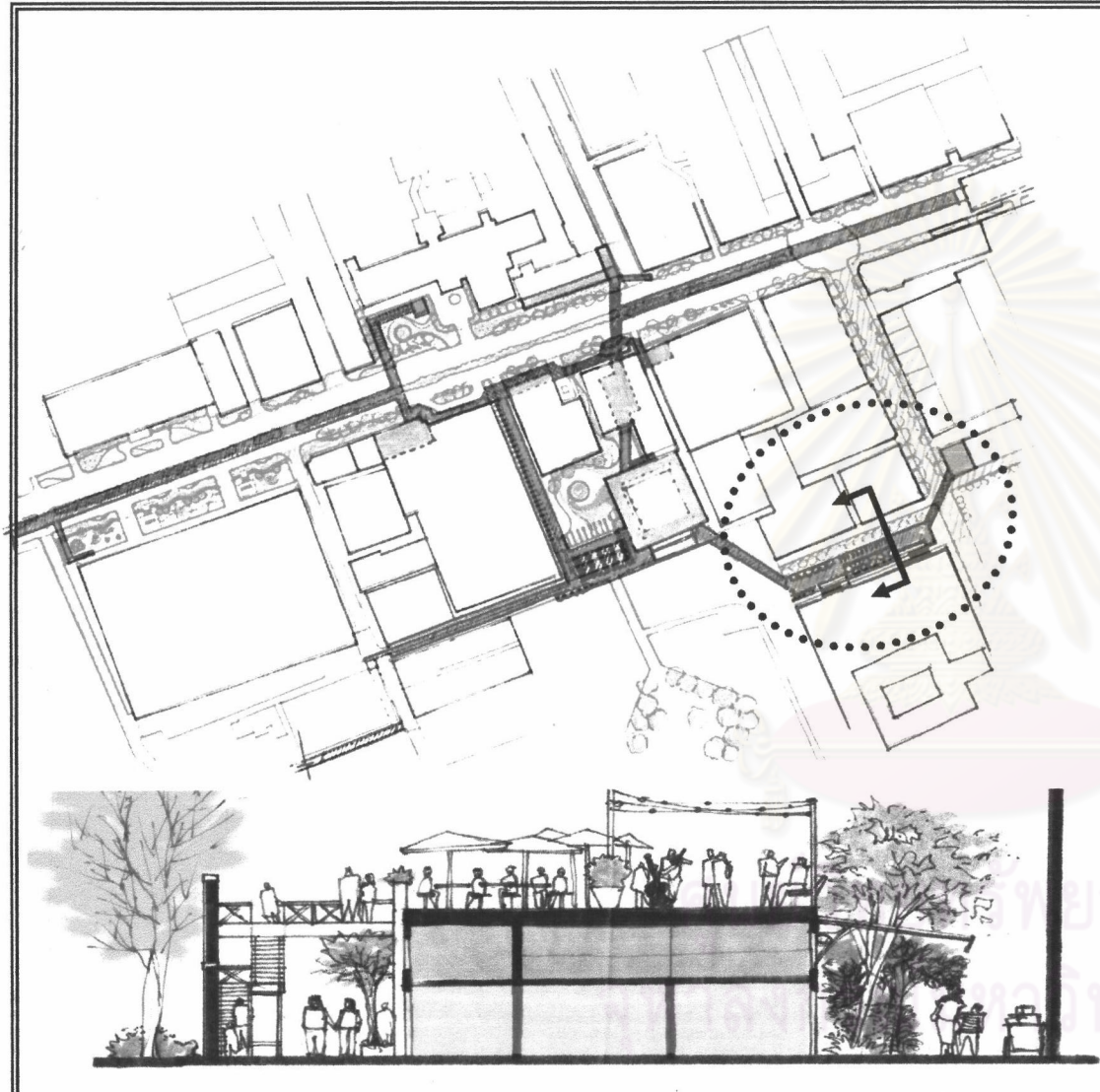
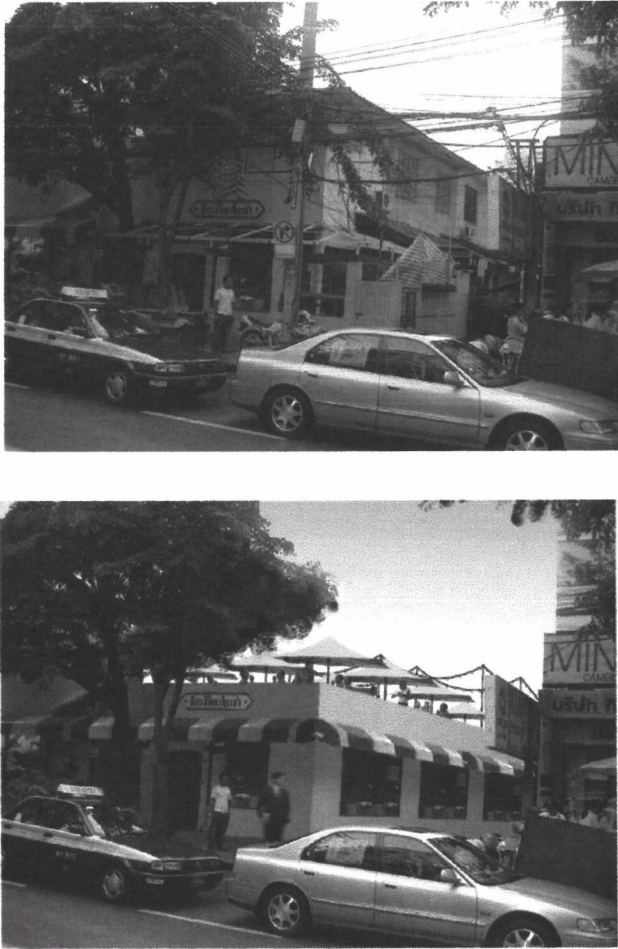

ทางเดินริมคลอง สำหรับเข้าออกชุมชนแคบมาก เสนอให้มีการปรับกำแพงต้นที่
ขนาดคลองให้เปลี่ยนเป็นโครงสร้างโปร่งรับทางเดินยกระดับ ที่ทำเป็นพื้นที่ขาย
ต่อเนื่องไปยังซอยละลายทรัพย์

การปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ด้านหลัง

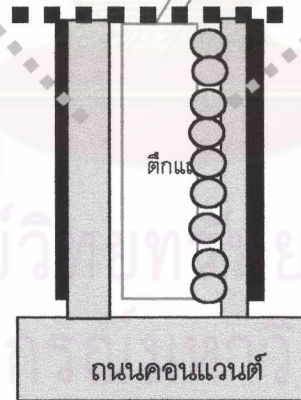
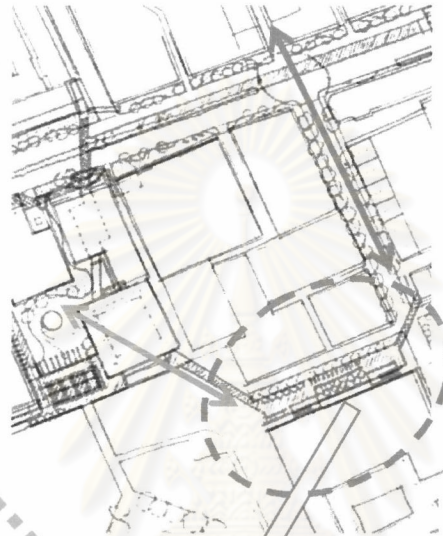
บริเวณทางเดินริมคลองเชื่อมต่อระหว่างชุมชน
พัฒนาและซอยละลายทรัพย์

		<p>การพัฒนาปรับปรุงเส้นทางด้านหลัง</p> <p>บริเวณตลาดฟ้าตีเก่าเขตเทศบาล</p>
<p>แนวทางการออกแบบเพื่อ ประสานระบบพื้นที่โล่ง ย่านธุรกิจถนนสีลม</p>	<p>แนวทางการเดินลอยฟ้า ผ่านมายังบริเวณตลาดฟ้าอาคาร และทำการปรับปรุงอาคาร ในบางช่วง เป็นร้านอาหาร โดยมีบริเวณสำหรับนั่งพักผ่อนทำกิจกรรมต่างๆบนทางเชื่อมต่างระดับ และ มีการเชื่อมโยงต่อกับ พื้นที่ในระดับดินบริเวณถ. คอนเวนต</p>	

แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

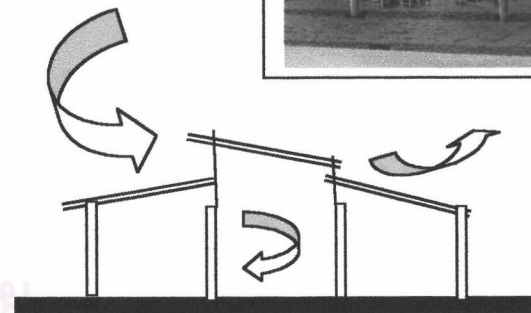
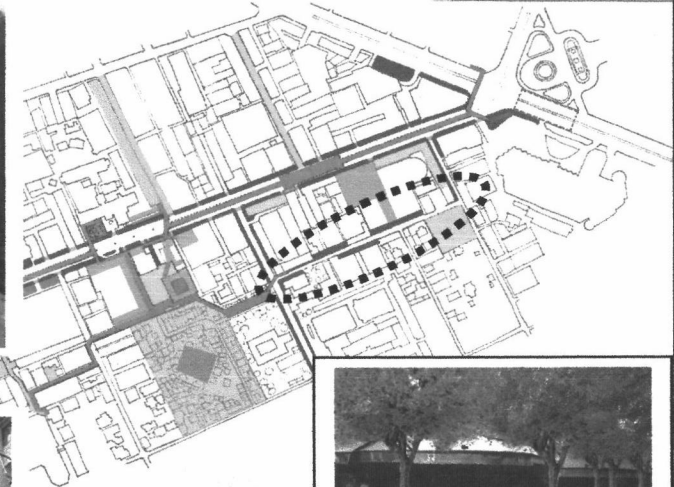
ตึกเซนต์เทเรซา เป็นของโบสถ์ ปัจจุบันค่อนข้างรกร้าง เสื่อมโทรม จึงมีแนวคิดให้
ปรับปรุงตึกแถว 2 ชั้น โดยให้ทางเดินยกระดับปาดผ่านเข้ามา แล้วปรับพื้นที่และ
อาคารให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่อง เชื่อมต่อกับพื้นที่บริเวณถนนคอนกรีต

การพัฒนาปรับปรุงเส้นทางด้านหลัง

บริเวณตรอกทางเดินข้างหน้าและข้างหลัง
แนวตึกเก่าเซนต์เทเรซา

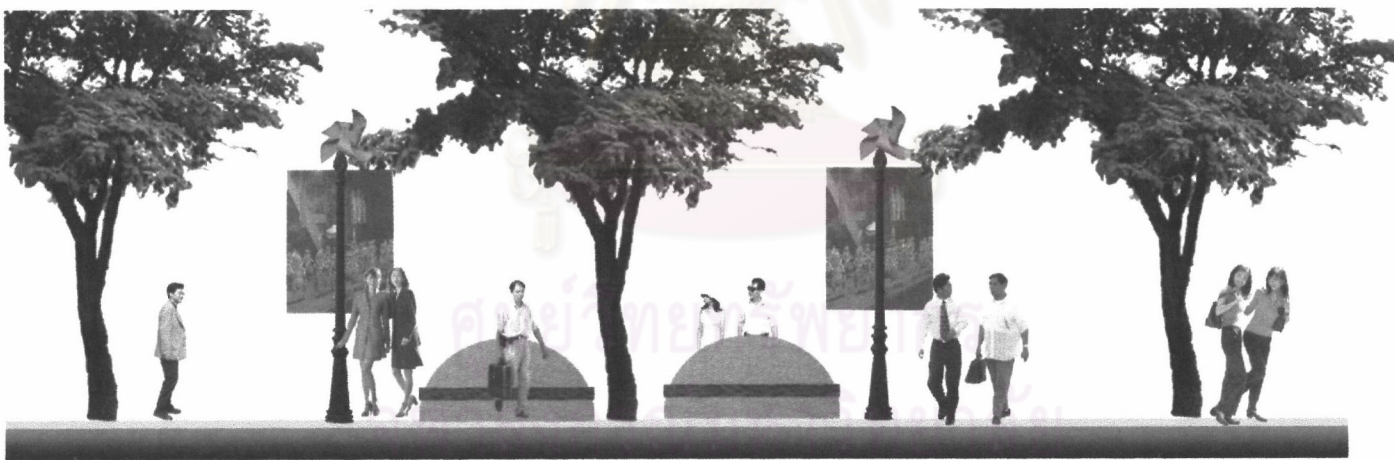
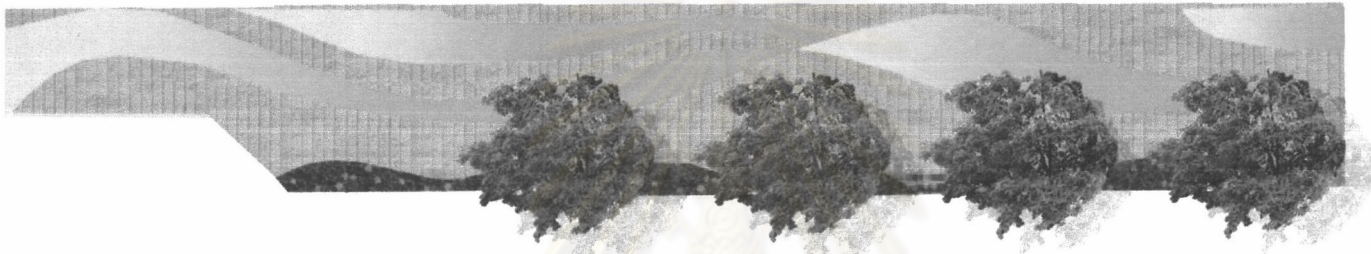
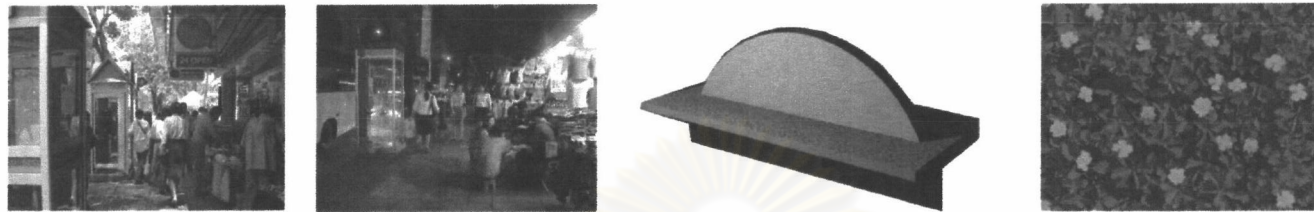

การออกแบบเดินที่ขายอาหารให้ระบายน้ำร้อนดีขึ้น

<p>แนวทางการออกแบบเพื่อ ประสานระบบพื้นที่โล่ง ย่านธุรกิจถนนสีลม</p>	<p>ทางเดินเท้าในซอยศาลาแดงเส้นที่ขนานกับถนนสีลม เป็นพื้นที่ที่มีพื้นที่กว้าง พอสมควร และใกล้กับตลาดอาหารกลางวันศาลาแดง มีศักยภาพที่จะสร้างให้ เกิดบรรยากาศการเดินเล่นพักผ่อนแก่คนทำงาน</p>	<p>การปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ด้านหลัง บริเวณถนนศาลาแดงด้านหลังสีลมคอมเพล็กซ์ ขนานกับถนนสีลม</p>	
---	--	--	--

แนวทางการออกแบบเพื่อ
ประสานระบบพื้นที่โล่ง
ย่านธุรกิจถนนสีลม

อุปกรณ์ประดับถนน มีรูปแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมนันทนาการ พักผ่อน ใน
บรรยากาศที่มีสีสัน ไม่หยุดนิ่งของสีลม สอดแทรกแนวต้นไม้ และความรู้สึกถึง
ความเป็นคลองในอดีต

Typical Furniture street

